

Ptujsko učiteljsko društvo je imelo 6. t. m. izlet na Vurberg. — Zbralo se nas je še precej lepo število vzlic neznosni vročini kakor tudi okolnosti, da je Vurberg ob periferiji ptujskega okraja. Na izletu smo imeli veselje pozdraviti dobrodošle goste: gg. dr. Žihra iz Maribora, tov. Škrjanca z g. soprogo in tov. gđ. Vučnik od Sv. Ruperta, tov. g. Gselmana in gđ. Čokl od Sv. Martina, tov. g. Kranjca in g. župnika Mihaliča, oba od Sv. Barbare in učiteljsčnika g. Žibra. Najprej smo si ogledali vurberški grad z znamenitimi starimi slikami in starinami, ki imajo svoje začetke še v času vitezov. G. tov. iz Vurberga, Hauptman, je bil tako prijazen, da nam je razkazoval in razlagal pomen raznih slik. — Po tem izletu na grad je bilo zborovanje v slavnostno okrašenem šolskem poslopju. Tukaj pozdravi g. predsednik še enkrat s toplimi besedami vse goste kakor tudi vse navzoče, ki se niso ustrašili ne truda ne stroškov, da pokažejo svojo stanovsko zavest. Ozrli smo se malo okolo po zbranih in zapazili — sicer popolnoma nič nenavadnega — da so navzoče iz domačega okraja 4 cenjene tovarišice, piši in čitaj: štiri! Pa kakor rečeno, nič izvanrednega! — G. predsednik čestita novoporočencema g. J. Gorupu in gospe Filomeni Gorup-Kosi, oba s Polenškaka — Bog ju živi!

Ker nas je čas lovil, se je izpremenil dnevni red nekoliko in pričel je takoj s svojim predavanjem tov. g. Žihar. Z izbornim humorjem in dobro osoljenimi dvotipi nam je razlagal zgodovino vurberškega grada in v tragičnih besedah je slikal življenje vurberških prejšnjih učiteljev in nam predstavil svojega prednika - nadučitelja, nad osemdesetletnega starčka g. Tašnerja. Kako je ugajalo njegovo predavanje, je pokazalo najbolj priznanje, ki ga je žel za to od poslušalcev. Naj mu bo izrečena na tem mestu zahvala!

Nato sta se izvolila dva delegata za zborovanje »Zaveze«, in sicer: Fr. Cvetko od Sv. Andraža in Pav. Flerš od Sv. Marka, in za zborovanje »Lehrerbunda« Fr. Šorn od Sv. Lovrenca na Drav. polju in J. Kopic iz Ptujske okolice.

Zopetno zborovanje se je sklenilo na prvi četrtek avgusta na Ptuj z ozirom na to, da septembra in oktobra ni potem nobenega zborovanja.

Nato smo šli v Golobovo gostilnico, kjer smo se ob izborni postrežbi in ob zvokih godbe zabavali do večera. —

S tem bi torej končal. Leži pa na meni še stari dolg, namreč poročilo zborovanja 4. maja. O mea culpa, kako smo zaostali! —

Tudi ta dan smo pozdravljali celo vrsto gostov: g. prof. Lauterja z gđ. hčerko; iz mariborske okraja so došli tov. Požegar, Gselman, Namestnik, gđ. Čokl, tov. g. Kosi iz Središča in domače goste: g. okr. učit. Ozmec, g. Trstenjak in obe gđ. tov. Trstenjak. Vse te in lepo število domačih učiteljev pozdravi torej g. predsednik in naznani novo pristopivše člane: gđ. Ido Binder od Sv. Marjete, gđ. Minko Furlan iz Dornove in g. A. Kovačeca od Sv. Vida.

Pri poročilu tega zborovanja, pri katerem ni bilo itak dosti vzporeda, čutimo dolžnost, da izrekamo najiskrenejšo zahvalo g. prof. Lauterju za njegovo temeljito predavanje o računstvu. Videlo se je g. prof., da govori res — kakor se je izrazil sam — o svojem duševnem življenju. Hvaležni moramo biti za to njegovo predavanje v prvi vrsti njemu kakor tudi učit. društvu, da se je potrudilo za predavanje. Želeti bi bilo, da bi se zgodilo to večkrat, in gotovo bomo imeli pri zborovanjih polnoštevilen obisk, kakor je ravno pokazal ta slučaj. Gotovo se bo to zgodilo in gotovo se bo bolj zbudila učiteljska zavest pri vseh, če vidijo, da imajo poleg koristi v stanovskih zadevah tudi še korist v drugem oziru.

Torej le na delo, g. prof. Lauter je tako obljubil še nekaj predavanj v svoji stroki, kar vsi najiskrenejše želimo!

— č. —

Književnost in umetnost.

Šolska izvestja. Prejeli smo nekatera slovenska in hrvaška šolska izvestja. Večina se odlikuje po mnogobrojnih statističnih in uradnih poročilih. Morda izpregovorimo o njih še kaj več.

Popotnik. Leto XXVI. Št. 7. Na uvodnem mestu beremo Avguštna Požegarja nadaljevanje široko zasnovanega spisa »Vpliv dušnih pretresov pri domači in javni odgoji«. — Aktualen je članek V. Pulka »O preosnovi pouka v risanju«. Brez dvoma zbudí mnogo zanimanja Ivana Šege »Poglavje o sirovosti naše mladine«. — Takisto je interesanten spis tovariša K. K. »Nekaj o istinitosti pojavov«. — O higijeni šolskega poslopja govorita Fr. Kocbek in M. J. Nerat v nadaljevanju skupnega referata »S I. mednarodnega kongresa za šol. higijeno v Norimberku 1. 1904.« To poglavje posebno priporočamo v preudarek šolskim gosposkam. — V »Književnem poročilu« so priobčili dr. Fr. Ilešič, P. K. in Kocbek nekaj ocen. — Tudi to bogato založeno »Popotnikovo« število zaključuje z raznovrstnim drobižem napolnjeni »Razgled«.

Prvi slovenski kašipot za kolesarje in pešce. Prvo izdanje. Izdal in založil V. K. Nučič, I. kranjsko reklamno podjetje v Ljubljani, Šelenburgove ulice 6. Cena 2 K, po pošti proti povzetju 2 K 20 h. — Turistom in kolesarjem bo knjižica dobro služila.

Piščalka. Mesečnik, posvečen protialkoholnemu gibanju na Slovenskem. Uredništvo in upravnštvo na Jagnjenci pri Radečah. Urejuje Leop. Léonard. Naročnina znaša za to polletje do novega leta 2 K. Pridejane so »Piščalki« M. J. Lermontove izbrane lirske pesmi v slovenskem prevodu. — Gradivo v »Piščalki« je mnogovrstno, zanimivo in vrlo poučno. Priporočamo!

Vestnik.

Osebnosti s Kranjskega. Ana Gerstenmayerjeva je premeščena iz Št. Vida pri Zatični v Cerknico. Ana Jerebova, učiteljica v Ambrusu, je na lastno prošnjo upokojena. Jožef Brinar, učitelj v Sevnici, je imenovan na meščansko šolo v Krškem.

Kadar prepíše „Slovenec“ kako notico iz našega lista, ki mu prija, ne imenuje vira. Zgodilo se je to n. pr., ko je prepisal notico iz našega zadnjega lista, kjer govorimo o spominu na dobo konkordata. »Slovenec« pa seveda previdno molči o konkordatu, zato se je polastil le druge polovice naše notice. To je vestnost pravega žurnalista!

† **Janez Trdina.** Starosta slovenskih pripovednikov, odlični pisatelj Janez Trdina, je umrl dne 14. t. m. v Novem mestu v 76. letu svoje dobe. S svojimi klasičnimi spisi si je pridobil trajno častno mesto v naši literarni zgodovini. Slava njegovemu spominu!

V okrajni šolski svet kočevski je odposlalo slovensko učiteljstvo tega okraja gosp. Fr. Štefančiča, nadučitelja v Velikih Laščah. Bil je izvoljen soglasno. »Slovenčev« ruvanje ni imelo torej nobenega uspeha. Predrzo je, da se ta list vtika že v tako strogo stanovske zadeve.

Poziv vsem slovenskim društvom! Družba sv. Cirila in Metoda si je stavila pri ustanovitvi za eno svojih prvih nalog, braniti potom prave narodne izobrazbe slovensko posest pred tujim navalom, čigar namen je, siloma vzeti slovenskemu narodu kos za kosom rodne zemlje v lastni zakup, kjer naj bo edini pravni lastnik rob privandranega tujca. Znano je, da naši narodni nasprotniki ne štedijo niti z denarjem niti z drugimi sredstvi, da dosežejo svoj namen in dovrše nad slovenskim narodom svoje rabeljsko delo. Ustanovili so si nebroj družb, katerih namen je pridobiti vedno novih virov, da pridejo tem prej do svojega smotra. Če se ozremo le nekoliko let nazaj, vidimo takoj, kako dobro se jim je posrečila nakana, da ogoljufajo slovenski narod in ga pripravijo še ob to, kar mora biti in kar je vsakemu narodu najdražje, da ga pripravijo ob njegovo rodno zemljo, kjer mu je tekla zibelka, kjer je slišal prvič krasni materni jezik in kjer se je priučil ljubiti z vso dušo svojo domovino. — Vsakemu zavednemu Slovencu mora pokati srce, ko vidi, kako se je krčila slovenska posest in se še krči. Nepopisna bol in srd se mora polastiti vsakega, ko vidi, kako se oholi tujec širi na slovenskih tleh, ne zadovoljivši se s tem, da je oropal Slo-

venca njegove rodne zemlje, ampak ga uporablja potem še celo kot orožje v pogubo lastnih krvnih bratov. Dolžnost vsakega posameznika je, da priskoči zatiranim bratom-mučenikom na pomoč in stori vse, da jih reši popolnega pogina, obenem pa zastavi jez tujemu navalu. — To hvalevredno a obenem težavno nalogo je prevzela, kakor že omenjeno, družba sv. Cirila in Metoda. Dosegla je že jako lepe uspehe. Dosegla bi pa veliko več, ko bi ji bilo na razpolago potrebnih sredstev. Razni pozivi družbe sv. Cirila in Metoda kažejo, da ji ni pri najboljši volji mogoče ugoditi vsem zahtevam, ki jih stavijo na njo, ravno zaradi pomanjkanja potrebnih pripomočkov. — Akademsko društvo »Sava« na Dunaju je založilo v prid družbe sv. Cirila in Metoda vseslovenski legitimacijski listek, ker je mnenja, da bi bil to trajen in dober vir, ako bi se uvedel v vseh slovenskih društvih. — Jamstvo, da se to podjetje ne more ponesrečiti, ako je le nekoliko dobre volje, so nam Čehi, pri katerih so v rabi leg. listki, in sicer ne brez uspeha. — Obračamo se tu do slovenske javnosti, do vseh slovenskih narodnih organizacij s prošnjo, da bi nas podpirale pri tem in po svojih močeh pripomogle, da se vseslovenski leg. list kar najhitreje uvede in udomači. — Legitimacijski list naj bi bil znak ali potrdilo, da je njega lastnik res član društva, označenega na leg. listu. Želeti bi bilo, da bi se ti leg. listi rabili pri raznih narodnih prireditvah kot vstopnice, veljavne samo za dotično prireditev. V akad. društvu »Sava« na Dunaju obstaja odsek, ki se mu je izročila uprava vseslovenskega leg. lista. Z ozirom na namen leg. lista upamo, ta bo vsak zaveden Slovenec z veseljem pozdravil to idejo ter da bodo narodna društva pridno segala po njem.

Za odsek:

phil. Mirko Kmet, tajnik. phil. Gvidon Sajovic, načelnik.

NB. Odsek posluje pod naslovom »Odsek za vseslovenski legitimacijski list« do 1. oktobra v Cerkljah na Gorenjskem. — Cena komadu je 20 vin. — Manj kot 50 komadov se ne razpošilja. — Imena društev, ki bodo naročila leg. list, se bodo objavljala v vseh slovenskih dnevnikih. Leg. list, ki ga je izvršil član umetniškega društva »Vesne«, g. H. Smrekar, je na ogled v uredništvih vseh slovenskih časopisov in v izložbah gg. trgovcev: Schwentner, Bonač, Hribar v Ljubljani.

Tisočsto kron je poslal v Ljubljano tovariš nadučitelj Ig. Križman kot prebitek koncerta, ki ga je priredilo goriško učiteljstvo v prid Učit. konviktu. 1100 K — prelepa, nepričakovano velika vsota — bodi v čast prirediteljem in darovalcem, a naj služi tudi v izpodbudo! Še več takih doneskov, in kmalu bomo imeli svoj dom v Ljubljani!

Delo in plačilo. Delo učitelja obrtne nadaljevalne šole na ljubljanski realki je jako naporno, in krvavo je zaslužen tisti denar, ki ga dobi učitelj za skromno nagrado. Ob današnjih gmotnih razmerah učiteljstva je tudi umevno, da učitelj komaj čaka, da mu izplačajo nagrado. Vse to je jasno; a nikakor nam ne more biti jasno, zakaj učiteljem takoj ob sklepu imenovane šole (t. j. 30. aprila) ne izplačajo nagrade. Ali poznajo učitelja samo tedaj, kadar ga rabijo za delo, in pozabijo nanj, kadar ga je treba plačati? Od dne 30. aprila do danes — v več kot dva in pol mesecih — bi poklicani krogi že lahko storili svojo dolžnost! Mi jih odločno opominjamo nanjo!

Vročinske počitnice na Štajerskem. Deželni šolski svet štajerski je izdal važen, že davno umesten odlok, da odpade popoldanski pouk, kadar je dopoldne v šoli 20° R toplote.

Ustanovo za znanstveno potovanje v Italijo in na Grško je dobil g. Anton Jeršinović, gimnazijski profesor v Kranju.

Listnica uredništva.

G. I. J. na V. Dotično poročilo je vendar že priobčeno. Vaš članek objavimo prihodnjič. Hvala! Pošljite še kaj takega! — Na Štajersko. Članek o VII. štajerski deželni učiteljski skupščini nam je došel za danes prepozno. Pride pa prihodnjič. Iskrene pozdrave in vesel sestanek v Pulju! — Zaradi tesnega prostora smo morali iz Vestnika izpustiti več zanimivosti, ki jih priobčimo prihodnjič. — V Istro. Danes teden! Pozdrav!

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 942.

Kranjsko.

V radovljiskem okraju se razpisujejo sledeče učiteljske službe z zakonitimi dohodki v stalno oziroma začasno nameščenje.

1. Mesto učitelja-voditelja na enorazredni ljudski šoli na Koprivniku.
2. Učiteljsko mesto na dvorazredni ljudski šoli v Begunjah.
3. Učiteljsko mesto na novorazširjeni trirazredni ljudski šoli v Breznici.

Pravilno opremljene prošnje je poslati službenim potom tukajšnjemu uradu do 5. avgusta 1905.

Prosilci, ki še niso stalno nameščeni v kranjski javni službi, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno fizično sposobnost za službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Radovljici, dne 9. julija 1905.

Št. 1371.

Na štirirazredni ljudski šoli v Knežaku se razpisuje s tem novoustanovljeno 4. učno mesto v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje se imajo predpisanim potom tu sem vlagati do 30. julija 1905.

Tudi morajo prosilci, ki še niso stalno nameščeni v kranjski javni službi, z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni, dne 10. julija 1905.

Št. 1306.

Na štirirazredni ljudski šoli v Sodražici je stalno, oziroma začasno popolniti učno mesto.

Pravilno opremljene prošnje naj se semkaj vlagajo do 15. avgusta 1905.

Prosilci, kateri v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo. Moški prosilci imajo prednost.

C. kr. okrajni šolski svet Kočevje, dne 16. julija 1905.

Št. 725.

Štajersko.

Na trirazredni, v tretjem šolskem razredu stoječi ljudski šoli v Prihovi se odda definitivno, oziroma provizorno ena učiteljska služba.

Pravredno previdene prošnje se morajo v predpisanem uradnem potu do 30. avgusta 1905 vložiti pri krajnem šolskem svetu v Prihovi, pošta Oplotnica.

C. kr. okrajni šolski svet v Konjicah, dne 7. julija 1905.

Št. 375/III.

V šolskem okraju šoštanjskem je stalno popolniti nastopna učna mesta:

1. Na šestrazredni ljudski šoli v Šoštanju, II. krajevni razred, nadučiteljsko mesto.
2. Na enorazredni ljudski šoli v Plešivcu, pošta Velenje, III. krajevni razred, učiteljsko in obenem voditeljsko mesto.

Prosilci imajo pravilno opremljene prošnje vlagati predpisanim potom do dne 10. avgusta t. l. pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

C. kr. okrajni šolski svet v Šoštanju, dne 5. julija 1905.)*

Št. 320.

S 1. novembrom t. l. so na petrazredni ljudski šoli pri Sv. Križu v šolskem okraju ljutomerskem dve učiteljski službi stalno, oziroma ena tudi začasno, in na šestrazredni ljudski šoli pri Sv. Jurju na Ščavnici v šolskem okraju gornjeradgonskem ena učiteljska služba samo stalno namestiti.

Obe šoli stojita v III. plačilnem razredu.

Obeh deželnih jezikov popolnoma zmožni prosilci oziroma prositeljice naj vložijo svoje pravilno, tudi z dokazom avstrijskega državljanstva obložene prošnje po službenem potu do 15. avgusta t. l. pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

C. kr. okrajni šolski svet Ljutomer/Gornja Radgona, dne 13. julija 1905.

*) Ta razpis nam je došel v nemškem jeziku. Prevod smo preskrbeli sami. Na Štajerskem vlada še vedno nemški birokratizem. Opozarjamo na to slovenske poslanke!